

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKE ZVEZE.

ŠTEV. 1.

V LJUBLJANI, 25. JANUARJA 1912.

LETO IX.

Bratje Sokoli! — Bratje Slovani!

Z napornim delom in s trdno voljo se nam je naposled posrečilo, združiti neštevilne množice slovanskega Sokolstva v eno celoto, mogočno po svoji razsežnosti, silno po naši vdanosti, krasno po vzvišenih nalogah, katere smo ji položili na srce.

Vodilo nas je k temu nepremagljivo hrepenenje po povzdigi slovanskega naroda, čigar samoniklost hočemo podpreti z zdravo in krepko vzgojo, s povzdigo in poplemenitvijo njegovih prirodnih telesnih zmožnosti in s tem zgraditi temelj npravnemu razvoju in duševnemu napredku Slovanstva.

K temu cilju hočemo speti po poti, primerni značaju in telesnim sposobnostim naših narodov, s svojimi sokolskimi vajami, ovladovanimi po zavesti naše plemenske skupnosti in skupnih naših koristi.

To hočemo posvedočiti s skupnim nastopom ob

I. zletu Zveze slovanskega Sokolstva,

ki ga sklicujemo na dni 26. junija do 1. julija 1912. l. v zlato slovansko Prago.

Prvič je tu v organizirani celoti nastopiti slovanski mladini, da pokaže svojo dospelost in čvrstost in da v junaški tekmi izmeri svoje moči, utrjene z marljivo vadbo.

Vabimo Vas torej, možje in žene, k temu slovesnemu prikazu slovanske žilavosti in k temu zgovornemu dokazu pomembnosti in smotrenosti naših združenj na tem važnem kulturnem polju. Naj se podedovane lastnosti naših očetov in dedov, ovenčane z junaškimi tradicijami, osveževane s probujenim hrepenenjem po novem, dostojnem življenju Slovanstva, združijo k veličastni sliki sokolskega dela in truda, stremečega za popolno človeško plemenitostjo in dovršenostjo.

Naš zlet smo združili s

VI. zletom České Obce Sokolské

v spomin na petdesetletni obstoj prvega sokolskega društva v Pragi in vsega Sokolstva sploh.

Kraljeva Praga, to staro glavno mesto Čehov, slavno po svoji zgodovini, bogato dragocenih pomnikov, krasno po legi in stavbah, to vedno žareče ognjišče slovanskega duha, se pripravlja z vso gorečnostjo in radostjo, da pozdravi v svoji sredini mile svoje goste in jih obda z iskrenimi izrazi svoje resnične, globoke, zavedne ljubezni.

Kvišku torej bratje k delu in slavnemu činu! Naj zopet enkrat zazveni skupni naš koral in svet naj se čudi pojavu združenih prsi in rok slovanskih, tekmujočih v sili in prožnosti, lepoti in plemenitosti, vse v blaginjo in prospah našega milega naroda.

Na zdar! Czołem! Zdravo!

Predsedstvo Zveze slovanskega Sokolstva:

Dr. Ant. Novotný,
tajnik.

Dr. Lazar Car,
podpredsednik.

Jindř. Vaníček,
načelnik.

Dr. Jos. Scheiner,
predsednik.

Iz statistike Slovenske sokolske zveze za leto 1911.

Sestavil — c.

Slovensko Sokolstvo je organizirano v Slovenski sokolski zvezi s sedežem v Ljubljani. Zveza ima razširjen svoj delokrog po Koroškem, Kranjskem, Primorskem in Štajerskem. Razmerje med številom Sokolstva in številom Slovencev, prebivajočih v navedenih deželah, je naslednje:

	Število Slovencev	Število sokolskih društev in odsekov	Število sokolskih pripadnikov
Koroško	90.495	1	50
Kranjsko	475.302	56	4922
Primorsko	212.978	31	3077
Štajersko	409.521	20	1225

Podatki o številu Slovencev so od predzadnjega ljudskega štetja, ker številke poslednjega štetja še niso ugotovljene. Pri ljudskem štetju so upoštewane vse starosti obojnega spola, zato sem to tudi upošteval pri Sokolstvu in združil člane, članice in ves naraščaj pod skupnim imenom „sokolski pripadniki“. Število poslednjih pa se deli po starostni dobi obeh spolov na posamezne dežele takole:

	Število sokol. prip.	Število članov	Število članic	Število dečkov	Število deklic
Koroško	50	50	—	—	—
Kranjsko	4922	4005 (81·3%)	570 (11·5%)	368 (7·4%)	14 (0·2%)
Primorsko	3077	2166 (70·3%)	258 (8·3%)	606 (19·6%)	170 (5·5%)
Štajersko	1225	971 (79·3%)	54 (4·4%)	185 (15·1%)	15 (1·2%)

Poleg tega prebivajo Slovenci še: na Ogrskem (100.000 Slovencev), v Italiji (35.000 Slovencev) in v drugih deželah (20.000 Slovencev) — med temi pa se dosedaj še ni pojavilo sokolsko gibanje.

V Ameriki živi 100.000 Slovencev, ki imajo 3 sokolska društva s 404 pripadniki (članov 319, članic 21, dečkov 64).

Skupna števila nam kažejo tako razmerje:

	Število Slovencev	Število sokolskih društev in odsekov	Število sokolskih pripadnikov
Evropa	1.343.296	108	9274
Amerika	100.000	3	404
Skupaj	1.443.296	111	9678

Slovenska sokolska zveza je razdeljena zaradi delitve dela na 8 sokolskih žup. Vanje so se porazdelila društva in odseki z ozirom na geografsko lego in na prometne zveze. Tako šteje:

Ž u p a	Število društev	Število članskih odsekov	Število ženskih društev	Število ženskih odsekov
Celjska	19	4	—	—
Gorenjska	10	1	—	1
Goriška	14	8	—	—
Idrijska	9	—	—	3
Ljubljanska	7	1	2	—
Ljubljana I.	8	5	—	—
Novomeška	7	1	—	—
Tržaška	5	3	—	—
Skupaj	79	23	2	4

Članstvo.

Članstvo sestoji iz članov in članic in je zbrano v posameznih župah:

Ž u p a	Število članstva	Število članov	Število članic
Celjska	1325	1221 (92·1%)	104 (7·9%)
Gorenjska	769	691 (89·9%)	78 (10·1%)
Goriška	1430	1315 (92%)	115 (8%)
Idrijska	853	607 (71·2%)	246 (28·8%)
Ljubljanska	942	873 (92·7%)	69 (7·3%)
Ljubljana I.	1193	1113 (93·3%)	80 (6·7%)
Novomeška	638	571 (89·5%)	67 (10·5%)
Tržaška	924	801 (86·7%)	123 (13·3%)
Skupaj	8074	7192 (89·1%)	882 (10·9%)

Med 7192 člani telovadi 1769 članov (24·59%). V posameznih župah je razmerje med člani in telovadci tako:

Ž u p a	Število članstva	Število telovadcev	Število vaditeljev	Število vad. nam. in priprav.
Celjska	1221	441 (36·1%)	72	32
Gorenjska	691	163 (23·5%)	30	15
Goriška	1315	314 (23·8%)	27	66
Idrijska	607	169 (27·8%)	34	15
Ljubljanska	873	133 (15·2%)	20	15
Ljubljana I.	1113	206 (19·4%)	16	41
Novomeška	571	120 (21%)	13	3
Tržaška	801	223 (27·8%)	22	19
Skupaj	7192	1769 (24·59%)	234	206

Člani telovadijo v 56 društvih in odsekih trikrat na teden po 1 uro do 1½ ure — v 33 društvih in odsekih dvakrat na teden po 1 uro do 2 uri — v 4 društvih po enkrat na teden po 2 uri — v 2 društvih je telovadba nemogoča vsled pomanjkanja telovadnega prostora — 7 društev in odsekov ni sporočilo potrebnih podatkov.

Izmed vaditeljskih zborov jih telovadi dvakrat na teden v posebni uri 6, enkrat na teden v posebni uri 19, ½ ure ali 1 uro pred člansko telovadbo 17.

Telovadi se po Tyrševem telovadnem sistemu; kakovost vodstva je pač odvisna od izvežbanosti načelnikov in vaditeljev v posameznih društvih. Kolikor je razvidno iz podatkov, skrbi polovica vaditeljskih zborov premalo za svojo samoizobrazbo. Število telovadcev je v mnogih društvih premajhno z ozirom na število članov. Statistike telovadnega obiska ni možno podati, ker vodi komaj polovica društev natančno statistiko. Bratje načelniki in vaditelji skrbite, da izgine tudi ta nedostatek! Polagajte največjo važnost na redno in pravilno telovadbo!

Izmed 882 članic je 471 telovadk (53·4%) — vsekakor neprimerno boljše razmerje kakor pri članih. Na posamezne župe se to število deli:

Ž u p a	Število članic	Število telovadk	Število vad. in vad. pr.
Celjska	104	58 (55·7%)	3
Gorenjska	78	26 (33·3%)	1
Goriška	115	67 (58·2%)	2
Idrijska	246	75 (30·4%)	17
Ljubljanska	69	36 (52·1%)	8
Ljubljana I.	80	49 (61·2%)	9
Novomeška	67	37 (55·2%)	—
Tržaška	123	123 (100%)	—
Skupaj	882	471 (53·4%)	40

Samostojno „Žensko telovadno društvo“ je v Ljubljani in Šiški; v sokolskih društvih v Idriji, Kranju, Postojni in Žirih so članice združene v posebnih ženskih telovadnih odsekih dotičnih društev.

Žensko telovadbo goje tudi še sokolska društva in odseki v teh krajih: Bilje, Brežice, Celje, Cerčno, Črnomelj, Dornberg, Gorica, Gradec, Ilirska Bistrica, Kostanjevica-Sv. Križ, Krško, Litija-Šmartno, Vače, Ljubljana I., Maribor, Mavhinje, Metlika, Novo mesto, Prvačina, Spodnja Idrija, Škedenj, Škofja Loka, Štandrež, Trst, Barkovlje, Rojan, Tržič, Verdela, Zagorje. V teh društvih so uvrščene članice med člane in imajo svoje telovadne ure. Po možnosti se pušča članicam samostojno vodstvo, v pretežni večini društev pa vsled pomanjkanja vaditeljic vodi telovadbo društveni načelnik ali od vaditeljskega zbora v to določeni vaditelj. Vobče pa je našlo sokolsko gibanje med slovenskim ženstvom dosedaj premalo zanimanja.

Naraščaj.

Takoj ob svoji ustanovitvi je pričel skrbeti slovenski Sokol za svoj naraščaj, ki pa si je šele v zadnjem desetletju priboril zasluženost uvaževanje. Šele po drugem slovenskem vesokolskem zletu je pričelo v primeri s prejšnjimi leti večje število slovenskih sokolskih društev gojiti resno in sistematično telovadbo naraščaja. Leto 1911. nam kaže tole lice:

Ž u p a	Skupno število naraščaja	Število sokolskega naraščaja	Število trg. in obrtnega naraščaja	Število gojenk
Celjska	212	122 (57·6%)	75 (35·4%)	15 (7%)
Gorenjska	81	55 (67·9%)	26 (32·1%)	—
Goriška	359	214 (59·6%)	145 (40·4%)	—
Idrijska	59	11 (18·8%)	24 (40·6%)	24 (40·6%)
Ljubljanska	123	—	123 (100%)	—
Ljubljana I.	107	—	101 (94·4%)	6 (5·6%)
Novomeška	27	—	27 (100%)	—
Tržaška	390	226 (57·9%)	10 (2·6%)	154 (39·5%)
Skupaj	1358	628 (46·2%)	531 (39·1%)	199 (14·7%)

Šolski naraščaj je gojilo 17 društev in odsekov in sicer: Ajdovščina (16), Borovlje (8),

Sv. Pavel (20), Cerčno (11), Črniče (14), Brje (40), Javornik (21), Komen (21), Kranj (26), Opčine (32), Gradišče (16), Št. Jur ob juž. ž. (20), Škedenj (40), Barkovlje (12), Prosek (35), Rojan (20), Verdela (47).

Obrtni in trgovski naraščaj je gojilo 22 društev in odsekov in sicer: Bled (8), Borovnica (15), Brežice (12), Sevnica (12), Domžale (3), Idrija (12), Ig (14), Ilirska Bistrica (7), Kamnik (12), Kobarid (18), Krško (12), Vače (12), Ljubljana (60), Ljubljana I. (40), Moste (10), Ljubljana II. (12), Logatec (5), Mokronog (10), Novo mesto (12), Trebnje (5), Vič (14), Vrhnika (17).

Šolski in obrtni naraščaj je gojilo 7 društev: Bilje (17+16*), Celje (67+5), Gorica (28+34), Ljutomer (15+18), Podgora (42+10), Solkan (20+23), Trst (40+10).

Telovadbo gojenk je gojilo 10 društev in odsekov: Celje (15), Črnomelj (16), Ljubljana I. (6), Opčine (26), Trst (40), Barkovlje (20), Prosek (23), Rojan (15), Verdela (30), Žiri (8).

Razvoj obrtnega in trgovskega naraščaja v zadnjih letih sicer napreduje, vendar mu posvečajo sokolska društva še vedno premalo pozornosti.

Telovadbo ljudskošolskih dečkov in deklic ovira znana prepoved deželne šolske oblasti. Za telesno vzgojo učeče se mladine je splošno zelo malo skrbjeno, to je uvidelo tudi naučno ministrstvo in je izdalo poseben razpis z dne 13. aprila 1909. št. 23926 ex 1908, kjer priporoča, naj iščejo šolske oblasti ožjih stikov z vsemi društvi, ki se bavijo s telesno vzgojo. Ta razpis se je ponovil tudi v naslednjem šolskem letu. Radi povzdige mladinske telesne vzgoje je zborovala od 10. do 12. januarja 1910 posebna enketa v naučnem ministrstvu. Uradno glavno letno poročilo o stanju ljudskega šolstva na Kranjskem za l. 1910. pa nam kaže prav žalostno sliko telesne vzgoje na ljudskih šolah. V vsej Kranjski je bilo to leto samo 24 mladinskih igrišč, samo 12 šol je gojilo pravilno telovadbo, v 268 deških in 46 dekliških šolah je telovadila mladina le prilično in nesistematično; 8 deških, 8 dekliških in 128 mešanih šol sploh ni gojilo telovadnega pouka; torej — 144 šol ni skrbelo za telesno vzgojo izročene jim mladine. Takšen je položaj na kranjskih ljudskih šolah. Vzlic temu pa je

* Prvo število pomeni število šolskega naraščaja, drugo število obrtnega in trgovskega naraščaja.

izdala deželna šolska oblast razpis z dne 30. julija 1910 št. 4952, koder prepoveduje šolski mladini obisk telovadbe pri telovadnih društvih.

Le telesno in nравstveno zdrav naraščaj je porok obstoju naroda, pa tudi vsake organizacije! Bratje, pomnite to in skrbite za naraščaj!

(Konec prih.)

Vaje za tekme na vsesokolskem zletu v Pragi I. 1912.

Nižji oddelek.

Bradlja.

1. Znotraj bradlje iz kolebanja v opori na lehteh: z zakolebom vzpora — prednos — z zakolebom kolo zanožno z d. (brez dotike) nad d. lestvino — razovka s podporo ob d. laktu — polagoma stoja na ramenih — preval naprej sklonjeno do vzpore — zanožka v l.

2. Znotraj bradlje s kolebom v opori na lehteh: vzpora vzklopno — stoja na ramenih — preval naprej uleknjeno do vzpore — prednos — z zakolebom kolo zanožno z d. (brez dotike) nad d. lestvino in premah prednožno z l. na d. lestv. — premah zanož. z d. s $\frac{1}{2}$ obr. v l. do vzpore ležno bočno levonož. in kolo odnož. z d. s $1\frac{1}{2}$ obr. v levo nad zadnjo lestv. do stoje na tleh, l. bok pri bradlji.

3. Na začetku (s čelom proti bradlji) naskokoma: naupor vzklopno — poskok sklecno naprej — z zakolebom stoja na ramenih — preval naprej sklonjeno do vzpore — razovka s podporo ob d. laktu — s predkolebom kolo prednož. z d. nad l. lestv. s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v levo in premah prednožno z l. na d. lestvino — premah zanožno z d. s $\frac{1}{2}$ obr. v levo v vzpore ležno bočno spredaj — skrčka čez obe lestvini do stoje na tleh.

4. Znotraj bradlje iz opore na lehteh: preval nazaj polagoma do stoje na ramenih — polagoma uleknjeno vzpora — prednos — odsun do opore na lehteh — preval nazaj razročno — vzpora vzklopno — kolo zanož. z d. (brez dotike) nad d. lestvino in kolo prednož. z d. nad l. lestv. (pred l. nogo) nazaj — prednožka v levo s $\frac{1}{2}$ obr. v l. (odbočka v desno).

5. Znotraj bradlje iz kolebanja v opori na lehteh: vzpora vzklopno — stoja na rokah sklecno — polagoma s križem ves čas uleknjenim (s spuščanjem nog in trupa) sklek — vzpora do prednosa — kolo zanožno z levo (brez dotike) nad l. lestv. — z zakolebom stoja na ramenih — preval naprej uleknjeno do vzpore — prednožka v l. s $\frac{1}{4}$ obr. v levo.

Konj na šir.

1. Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnožno z d. zunaj — premah odnožno z d. nazaj — kolo odnož. z l. — premah odnož. z l. naprej — strig odbočno v d. — premah odnož. z l. naprej do vzpore zadaj na ročajih — kolo zanožno z l. s $\frac{1}{4}$ obr. v d. in kolo odnožno z l. navspred s $\frac{1}{2}$ obr. v d. nad zadnjim ročajem in hrbtom do stoje na tleh (l. bok pri konju).

2. Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnož. z d. zunaj — premah odnož. z d. nazaj — kolo prednožno z d. — premah odbočno v l. naprej do vzpore zadaj na ročajih — kolo odnož. z d. nazaj — premah odboč. v d. nazaj — premah odnož. z l. naprej — premah odnož. z d. naprej in prednožka v levo navspred čez vrat (d. bok pri konju).

3. Oprijem z d. na sprednji ročaj, z l. na vrat, naskokoma: premah odbočno v l. naprej in kolo prednož. z d. navspred do vzpore spredaj na ročajih — premah odnož. z

l. naprej — strig odbočno v d. — strig odbočno v l. — premah odnož. z d. naprej in kolo prednož. z l. navspred nad hrptom s $\frac{1}{2}$ obr. v l. do stoje na tleh (d. bok pri konju).

4. Naskokoma: Premah odbočno v l. do vzpore zadaj na ročajih — kolo zanožno z l. — kolo odnožno z d. nazaj — premah odboč. v d. nazaj — premah odnož. z l. naprej — premah odnož. z d. naprej — kolo odnožno z d. navspred nad vratom in sprednjim ročajem s $\frac{1}{2}$ obr. v l. do stoje na tleh (d. bok pri konju).

5. Oprijem z d. z obrnjenim nadprijemom na sprednji ročaj, z l. na vrat, naskokoma: kolo odnožno z d. s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore zadaj na ročajih — premah odbočno v l. nazaj — premah odnož. z d. naprej — strig odbočno v l. — premah odnož. z d. naprej do vzpore zadaj na ročajih — kolo zanožno z d. in prednožka v l. navspred čez hrbet (d. bok pri konju).

Krogi.

1. Vesa — prednos — vesa — naupor težno soročno — prednos — z zakolebom zmik (sklonjeno naprej) do vese vznosno — naupor vzklopno — spad (nazaj) do vese vznosno in izvinek nazaj do stoje na tleh.

2. Vesa — vesa vznosno — z zakolebom izvinek naprej do vese vznosno — naupor vzklopno — sevlek uleknjeno (naprej) do vese strmoglavo — naupor praporno — prednos — z zakolebom zmik (naprej) do vese vznosno in z zakolebom seskok.

3. Vesa — vesa vznosno — zakoleb — s predkolebom naupor vzklopno — toč naprej do vzpore — sevlek (naprej) uleknjeno do razovke v vesi zadaj — vesa zadaj — sklonjeno polagoma nazaj v veso vznosno — zakoleb — s predkolebom prevrat nazaj sonožno.

4. Vesa — prednos — vesa vznosno — vesa strmoglavo — izvinek nazaj — naupor vzklopno — prednos — zmik (naprej) do vese vznosno — zakoleb — s predkolebom prevrat sonožno nazaj.

5. Vesa — prednos — zakoleb — s predkolebom naupor trzoma do vzpore — spad (nazaj) do vese vznosno — izvinek nazaj — s predkolebom vesa strmoglavo — razovka v vesi zadaj — seskok.

Drog. (Samo za posameznike.)

1. Iz pokoleba v vesi spredaj z nadpr.: vmzik spredaj — spad (nazaj) do vese vznosno — naupor vzklopno — sevlek (naprej) do vese vznosno — prevlek sonožno v veso vznosno zadaj — vesa strmoglavo — polagoma uleknjeno v veso zadaj — sklonjeno polagoma vesa vznosno zadaj — prevlek in vzlek spredaj — podmet.

2. S kolebom v vesi spredaj z nadpr.: naupor vzklopno — toč v opori spredaj nazaj — spad (nazaj) do vese vznosno — naupor jezdno z d. znotraj — premah odnož. z l. naprej v vzpore zadaj — sed in preprijem z rokama menoma v vzpore zadaj s podprijemom — povs (naprej) do razovke

v skleku zadaj — polagoma uleknjeno vesa zadaj — sklonjeno v veso vznosno zadaj — s prevlekom vesa vznosno spredaj — vzvlek spredaj — preprijem v nadprijem — podmet.

3. S kolebom v vesi spredaj z dvoprijemom (leva podpr. d. nadpr.): vzmik zadaj s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore spredaj — spad (nazaj) do vese vznosno — naupor vzklopno — toč v opori spredaj naprej — sevlek (naprej) skozi veso vznosno do prednosa — vesa spredaj — vzmik spredaj — spad nazaj do vese vznosno — naupor vzklopno — odbočka v desno.

4. S kolebom v vesi spredaj s podpr.: naupor jezdno z d. znotraj — toč jezdno naprej — premah odnožno z l. s $\frac{1}{4}$ obr. v d. do vzpore spredaj z nadpr. — sevlek (naprej) s preprijemom v dvoprijem (l. podpr.) do vese vznosno spredaj — prevlek in vesa strmoglavo zadaj — naupor praporno s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore spredaj z nadpr. — podmet.

5. S kolebom z nadpr.: naupor pri zakolebu — premik spredaj — naupor jezdno z d. znotraj — toč jezdno nazaj — spad (nazaj) — s prevlekom d. noge vesa vznosno spredaj in naupor vzklopno — sevlek (naprej) do vese vznosno — prevlek — vzvlek zadaj — prednos — seskok naprej.

Višji oddelek.

Bradlja.

1. Na koncu bradlje (s čelom od bradlje ven) naskokoma z odzivom sonožno: vzmik spredaj — s predkolebom $\frac{1}{4}$ obr. v l. soročno — spad nazaj do vese vznosno — naupor vzklopno do prednosa — z dviganjem trupa stoja na rokah v vzpori — s predkolebom poskok sklecno naprej in kolo prednožno z d. nad l. lestv. (pred l. noge) nazaj — kolo zanož. z d. nad d. lestv. in kolo prednož. z d. nad l. lestv. s $\frac{1}{4}$ obr. z rok. menoma v l. — odsun do opore na lehteh — preval nazaj razročno — vzpora vzklopno — kolo zanož. sonož. v d. in prednožka v l. (prednožka čez obe lestv.)

2. Znotraj bradlje iz opore na lehteh: preval nazaj polagoma (skozi stojo na ramenih in razovko brez podpore) do prednosa — razovno v stojo na rokah — toč nazaj do opore na lehteh — s predkolebom vzpora vzklopno — kolo zanož. sonož. v l. — kolo zanož. sonož. v d. in prednožka v l. s $\frac{1}{2}$ obr. v l. (odbočka čez obe lestv.)

3. Znotraj bradlje naskokoma: opora na lehteh — s predkolebom opora na lehteh vznosno — z zakolebom preval naprej razročno — s predkolebom spad do vese — naupor vzklopno do prednosa — z zakolebom kolo zanož. z d. s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v levo nad d. lestv. — kolo prednož. z d. nad l. lestv. (pred l. noge) do razovke brez podpore — uleknjeno do stoje na ramenih — preval naprej sklonjeno do vzpore — z zakolebom stoja na rokah v vzpori — zanožka v d. čez obe lestv.

4. Znotraj bradlje iz kolebanja v opori na lehteh: preval nazaj razročno — s predkolebom vzpora do prednosa — z dviganjem trupa stoja na rokah v vzpori — s predkolebom kolo prednož. sonožno v l. (nad l. lestv.) s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v l. — preval naprej uleknjeno do vzpore in kolo zanož. sonož. v d. in prednožka v l. s $\frac{1}{2}$ obr. v l. (odbočka čez obe lestv.)

5. Znotraj bradlje iz opore na lehteh: preval nazaj polagoma do stoje na rokah v vzpori — odsun nazaj do opore na lehteh — preval nazaj razročno — s predkolebom vzpora — kolo raznožno naprej — z zakolebom kolo zanož. z d. s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v l. nad d. lestv. — s

predkolebom kolo prednož. z d. nad l. lestv. s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v l. — kolo zanož. sonož. v d. in prednožka v l. s $\frac{1}{2}$ obr. v l. (odbočka čez obe lestv.)

Konj na šir.

1. Oprijem z d. na sprednji ročaj, z l. na vrat, naskokoma: premah odboč. v l. in premah prednož. sonožno v d. navspred do vzpore zadaj na ročajih — kolo zanož. z l. s $\frac{1}{4}$ obr. v d. do vzpore spredaj na ročajih — premah odnož. z l. naprej — strig odboč. v d. — strig odboč. v l. — premah odnož. z d. naprej do vzpore zadaj na ročajih — premah odboč. v l. nazaj — kolo odbočno v d. s $\frac{1}{4}$ obr. v l. nad zadnjim ročajem in hrbtom do stoje na tleh (s hrbtom proti konju).

2. Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnož. z d. zunaj — premah odnož. z d. nazaj — kolo odboč. v l. — kolo prednož. z d. s prehodom z rokama menoma na sprednji ročaj in vrat — kolo prednož. z d. — premah odboč. v l. in premah prednož. sonož. v d. navspred do vzpore zadaj na ročajih — premah odnož. z d. nazaj — premah odnož. z l. nazaj — kolo prednož. z l. — premah zanož. sonož. v d. in prednožka v l. navspred čez hrbet (d. bok ob konju.)

3. Oprijem z d. na sprednji ročaj, z l. na vrat, naskokoma: kolo odboč. v d. — kolo odnož. z d. s prehodom z rokama menoma na ročaja — kolo odnož. z d. — kolo odnož. z d. s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore zadaj na ročajih — kolo odbočno v l. nazaj — kolo zanož. z d. in kolo prednož. sonož. v l. navspred s $\frac{1}{2}$ obr. v l. nad hrbtom do stoje na tleh (d. bok ob konju).

4. Oprijem z d. z obrnjenim nadpr. na zadnji ročaj, z l. na sedlo, naskokoma: premah zanož. sonož. v d. s $\frac{1}{2}$ obr. v l. do vzpore spredaj na zadnjem ročaju in hrbtu — kolo odnož. z d. s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore zadaj na ročajih — premah odnož. z l. nazaj — strig odboč. v d. — strig odboč. v l. — premah odnož. z d. nazaj — premah odboč. v l. in prednožka v d. navspred čez hrbet (l. bok ob konju).

5. Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnož. z d. zunaj — premah odnož. z d. nazaj — dve kolesi odbočno v l. — premah prednož. z d. — strig odboč. v d. — strig odboč. v l. — premah odnož. z d. nazaj — kolo prednož. z d. — premah zanož. sonož. v l. in kolo prednož. sonož. v d. navspred nad hrbtom s $\frac{1}{2}$ obr. v d. do stoje na tleh (l. bok ob konju).

Krogl.

1. Vesa — vesa vznosno — zakoleb — vzmik spredaj do prednosa — z dviganjem trupa stoja na rokah sklecno — premet naprej do vese — zakoleb — s predkolebom naupor vzklopno — sevlek naprej uleknjeno do vese spredaj — naupor težno do prednosa — toč polagoma naprej do zakoleba — spad (nazaj, do vese vznosno) uleknjeno in premet sonožno nazaj do stoje na tleh.

2. Vzvek spredaj — povs nazaj uleknjeno do razovke v vesi spredaj (naznačiti) — z zakolebom izvinek naprej do vese vznosno — naupor vzklopno — toč nazaj — s spadam (nazaj) do vese vznosno prevrat nazaj raznožno do stoje na tleh.

3. Vesa — vesa vznosno — z zakolebom izvinek naprej do vese vznosno — z zakolebom naupor do prednosa — z dviganjem trupa stoja na rokah v vzpori (naznačiti) — premet naprej do vese — zakoleb — s predkolebom vzmik spredaj — toč nazaj — povs (nazaj) uleknjeno do razovke v vesi zadaj — naupor praporno — z razporo seskok.

4. Naupor težno soročno do prednosa — toč uleknjeno naprej polagoma — sevlek (naprej) uleknjeno do vese strmoglavo — zakoleb — s predkolebom vzmik spredaj — spad (nazaj) do vese vznosno — izvinek nazaj in s predkolebom prevrat nazaj raznožno do stoje na tleh.

5. Vesa — vesa vznosno — zakoleb — s predkolebom izvinek naprej do vese vznosno — naupor vzklopno — razovno brez podpore sevlek (naprej) do razovke v vesi zadaj — izvinek nazaj in s predkolebom vesa strmoglavo — naupor praporno do prednosa — zmik (naprej) do vese vznosno — zakoleb — s predkolebom vesa vznosno zadaj in premah raznožno naprej.

Drog. (Samo za posameznike.)

1. S pokolebom z nadpr.: premik spredaj — vzmik spredaj — podmetno $\frac{1}{4}$ obr. v l. v veso spredaj z dvopr. — vzmik zadaj s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore spredaj z nadpr. — sevlek (naprej) uleknjeno do prednosa v vesi spredaj — vesa spredaj — naupor težno soročno — spad (nazaj) do vese vznosno — naupor vzklopno — zanožka na premet v l.

2. S kolebom z nadpr.: pri zakolebu naupor do vzpore — sevlek (naprej) uleknjeno do prednosa — vesa spredaj — naupor težno soročno — podmet do vese spredaj — pri zakolebu $\frac{1}{4}$ obr. v l. (s spuščanjem d.) do vese vznosno spredaj s podpr. — naupor vzklopno — veletoč naprej in odbočka v d.

3. S kolebom s podpr.: pri zakolebu naupor — premah skrčno sonožno naprej — toč v prednosu naprej — odkoleb naprej do vese zadaj — pri zakolebu $\frac{1}{4}$ obr. v l. (s spuščanjem d.) do vese spredaj z nadpr. in naupor vzklopno — toč v opori spredaj naprej polagoma — sevlek (naprej) uleknjeno do vese spredaj — $\frac{1}{4}$ obr. v levo s spuščanjem d. do vese spredaj s podpr. — vzvlek zadaj — odskok naprej.

4. S kolebom s podpr.: pri zakolebu naupor — premah odboč. v levo s $\frac{1}{4}$ obr. v d. do vese spredaj z nadpr. — naupor vzklopno — premik spredaj do vese — pri predkolebu naupor s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore spredaj z dvopr. — sevlek (naprej) uleknjeno do vese vznosno spredaj — s prevlekom vesa vznosno zadaj ob skrčenih nogah — suniti v razovno v vesi zadaj — naupor praporno — seskok naprej.

5. S kolebom z nadpr.: pri zakolebu naupor — podmetno $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vese spredaj s podpr. — vzmik zadaj

— podmet nazaj do vese zadaj — medkoleb — naupor vzklopno zadaj do vzpore zadaj — toč v opori zadaj nazaj polagoma — sevlek (nazaj) razovno do vese zadaj — polagoma uleknjeno (razovno) v veso strmoglavo zadaj — prevlek sonožno — vesa vznosno spredaj — vzvlek spredaj — prepr. v nadpr. in podmet s $\frac{1}{4}$ obr. v l.

Prvenstvo.

Drog. Iz vese spredaj s podpr.: pri zakolebu naupor do stoje na rokah v vzpori — $\frac{1}{4}$ obr. (v stoji) v l. — veletoč nazaj — pri predkolebu naupor s $\frac{1}{4}$ obr. v l. do vzpore spredaj z nadpr. (z rokama menoma) — sevlek (naprej) do razovke v vesi spredaj — vesa spredaj — naupor težno soročno (prepriem dovoljen) — podmetno naupor pri zakolebu in odbočka v l. (ali v d.).

Bradlja. Znotraj bradlje prečno, iz kolebanja v opori na lehteh: z zakolebom vzpora do razovke brez podpore — toč nazaj do prednosa v vzpori — razovno stoja na rokah v vzpori — s predkolebom kolo prednož. sonož. v l. s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v l. nad l. lestv. — kolo zanož. sonož. v d. s $\frac{1}{4}$ obr. z rokama menoma v l. nad d. lestv. — kolo prednož. z d. nad l. lestv. (pred l. nogo) in odsun do opore na lehteh — preval nazaj raznočno — s predkolebom vzpora — zanožka v d. nizko čez obe lestvini.

Krog: Vzvlek spredaj — toč polagoma nazaj uleknjeno — prednos — razovno brez podpore v stojo na rokah v vzpori — sevlek (naprej) v veso strmoglavo — vesa vznosno — z zakolebom naupor — predkoleb — z zakolebom zmik (naprej) uleknjeno do vese strmoglavo — z zakolebom izvinek naprej do vese vznosno — naupor vzklopno — toč nazaj — spad (nazaj) do vese vznosno in prevrat nazaj raznož.

Konj na šir: Iz vzpore spredaj na ročajih: premah odnož. z d. zunaj — premah odnož. z d. nazaj — premah zanož. sonož. v l. (okoli d. roke) s $\frac{1}{2}$ obr. v d. do vzpore spredaj na zadnjem ročaju in hrbtu — kolo prednož. z d. — premah odboč. v l. in kolo prednož. sonož. v d. navspred nad sedlom do vzpore spredaj na ročajih — kolo prednož. z d. — kolo odboč. v l. — kolo odboč. v l. s prehodom z rokama menoma na sprednji ročaj in vrat — premah odboč. v l. in kolo prednož. z d. navspred do vzpore spredaj na ročajih — kolo odboč. v l. s $\frac{1}{4}$ obr. v d. nad zadnjim ročajem in sedlom do stoje na tleh (s hrbtom proti konju).

Iz slovanskega Sokolstva.

Zveza slovanskega Sokolstva. Širje predsedstvo Zveze slovanskega Sokolstva je imelo 20. decembra sejo na Dunaju. Razen staroste br. dr. J. Scheinerja, tajnika br. dr. A. Novotnega in blagajnika br. K. Warausa so bili navzočni zastopniki Bolgarov br. Ch. Atanasov, Čehov br. dr. J. Vaniček, Hrvatov br. dr. L. Car, Poljakov br. dr. X. Fischer, Slovencev br. dr. V. Murnik in Srbov br. V. pl. Zivanović; kot gostje: Hrvati bratje dr. D. Janeček, V. Mahorić, E. pl. Vukić, Poljak br. dr. Wyrzykowski iz Levova, Srb br. F. Hofman iz Beograda in Čehi bratje dr. Heller, V. Štěpánek in J. Czada. Br. starosta toplo pozdravi navzočne, posebej br. X. Fischerja, ki je prvokrat kot zastopnik navzočen pri zvezni seji. Br. tajnik prebere zapisnik zadnje seje. Se odobri. Nato so razpravljali o vabilu gostov na I. vseslovanski sokolski zlet v Pragi. Pri tej priliki predloži zastopnik Poljakov in imenu poljskih Sokolov na Avstrijskem,

Nemškem in Ruskem obširen protest proti sprejemu Ruske sokolske zveze v Slovansko sokolsko zvezo, ako bi se morda priglasila k njej. Protest se je opiral na nazor, da temeljna načela ruskega Sokolstva, izražena v znani resoluciji, sklenjeni v Moskvi, nasprotujejo zakonom pravega sokolstva. V daljši debati, ki so se je udeležili vsi člani predsedstva, so se vsi govorniki izrekli proti katerikoli izjavi Z. S. S., ki bi imela političen značaj, soglasno kažoče na to, da je kakršnakoli delavnost političnega značaja izključena iz delokroga Slovanske sokolske zveze in Sokolstva sploh. Sprejet je bil predlog, dati protest br. dr. Fischerja k aktom, ker je protiven težnjam zveze, in preiti na dnevni red. Sprejet je bil proti glasu br. dr. Fischerja, ki izjavlja, da ne vidi v poljskem protestu nič podobnega. Sklene se z večino glasov povabiti: Zvezo ruskega Sokolstva, Sokolstvo iz Amerike, češko, hrvatsko, poljsko, slovensko in srbsko (tudi dalmatinsko

župo) Sokolstvo ter društva, zgrajena na našem sokolskem principu, dalje Sokilska društva. Izmed neslovanskih telovadnih združenj se povabijo: Angleži, Belgijci, Danci, Francozi, Luksemburžani, Nizozemci, Norvežani, Rumuni in Švedsi. Glede Italijanov se bo ravnalo, kakor bodo želeli Hrvatje in Slovenci. Nato bere br. dr. Vaniček zletov spored. Sklene se, da morejo za prvenstvo Z. S. S. tekmovali tudi povabljeni gostje. Radi poznega časa se opusti poročilo o dosedanjih pripravah za zlet. Č. O. S. se prepušča, da priredi zlet in ukrene, kar je potrebno. Cena slavnostne legitimacije (7, oziroma 5 K) se vzame na znanje. Diplome tekmovalcev-zmagovalcev naj imajo znak mesta Prage in znake slovanskih narodov, združenih v Zvezi slovanskega Sokolstva. Br. dr. Novotný prosí, da se pošljejo statistike za sokolsko razstavo. Predlog tehničnega odseka zveze glede enotnih znakov činovnikov se sprejme neobvezno. Br. Waraus poda blagajnikovo poročilo. Se odobri. Sprejme se predlog br. Živanovića, da se poglobi akcija za abstinentizem med Sokolstvom. Istantok njegov predlog, da se javno proglasi, da je Sokolstvo, združeno v Z. S. S., vzgojna, kulturna institucija, ki nima nobenih političnih ciljev. Dalje se sprejme predlog br. dr. Fischerja, naj se Z. S. S. obrne na Zvezo ruskega Sokolstva, da se zavzame za to, da se dovoli ustanavljanje sokolskih društev v poljskem kraljestvu. Nato zaključi br. starosta sejo ter zakliče zborovalcem: „Na svidenje v Pragi.“

Dne 21. decembra se je pričela ob 10. dop. seja tehničnega odseka Z. S. S. Navzočni: načelnik br. dr. J. Vaniček, podnačelnik br. dr. V. Murnik, br. Mahorić (načelnik Hrv. sok. zveze), br. dr. Wykrzykowsky (tehn. zastopnik Poljakov) in br. Hofman (načelnik Srb. sok. zveze). Seja se je vršila v telovadnici dunajskega Sokola I.; navzočni so bili tudi skoro vsi udeležniki seje prejšnjega dne, mnogo dunajskih Sokolov s starostjo Sokola I. br. Krasnim in načelnikom dolnjeavstrijske župe br. Zyko. Predelale so se proste vaje za moško članstvo ter tekmovalne vaje, ki so jih pokazali br. Czada in člani vaditeljskih zborov dunajskih. Nato je brat načelnik prebral in razložil tekmovalni red, ki se je odobril. Br. načelnik opozarja na važnost pravočasne in temeljite priprave sodnikov za tekmo ter odgovarja na nekatera vprašanja. Ob sklepu seje izreče br. dr. Murnik tehničnemu odseku Č. O. S. in zlasti br. načelniku toplo zahvalo za marno in trudapolno delo ob sestavi vaj in pripravi tekem.

Koliko bo stal vsesokolski zlet v Pragi? Finančni odsek in ves slavnostni odbor sta imela težko skrb z zletnim

proračunom. Številke so rasle in rasle ter dosegle tako višino, da je bilo treba mnogo črtati, če naj pokrijeje ne bi bilo že vnaprej izključeno. Končno določeni proračun pa izkazuje še vedno ogromno vsoto **649.700 K** ter je skoro za 200%, t. j. trikrat višji, nego so bili resnični izdatki pri V. vse-sokolskem zletu 1907. Samo za stavbo telovadišča je proračunjenih 295.000 K, za nastanitev udeležencev bo treba 55.000 K, za predzletne slavnosti 25.000 K, za izdatke zabavnega odseka 20.000 K, gospodarskega odseka 10.000 K itd. Leta 1907. so znašali zletni izdatki 260.000 K in stroški za telovadišče 128.000 K.

Na slavnostni areni in telovadišču na Letni (glej 4. št. „Slov. Sokola“ iz 1.1911) bo prostora za 10.000 telovadcev, 4000 telovadk in okoli 80.000 občinstva. Telovadni prostor je proračunjen za 10.112 telovadcev (za vsakega telovadca 3-42 m.); v čelni vrsti bo stalo 128 telovadcev, v bočni 79. Okrog tega prostora je na južni in severni strani 10 m, na vzhodni in zapadni strani 20 m širok prostor za orodje, in 4 jezdarnice za sokolsko konjico. 1-20 m visoka ograja deli telovadni prostor od arene. Štiri tribune s sedeži in stojšči se raztezajo okrog vsega telovadišča. Na gostilniških stregah bosta dve posebni galeriji za telovadce. Oblačilnice z vsemi potrebnimi pritliklinami bodo pod tribunami; obsežen prostor je določen za zbirališče, kjer se članstvo uvrsti za skupne vaje. Na telovadišče vodita dve 32 m široki cesti. Za tribunami na vzhodni strani bo 20 m široka slavnostna cesta; ondi bodo restavracije in kavarne skrbele za krepčanje občinstva. —c.

Izredna pomnožitev češkega Sokolstva 1. 1911. Še nobeno leto ni češkemu Sokolstvu priraslo toliko novih društev, kakor 1. 1911. Ustanovilo se jih je 44 na Češkem, 29 na Moravskem in 4 na Šleskem, skupaj 77, razen tega pa so se še štiri društva probudila po daljši nedelavnosti k novemu življenju. V enem samem letu se je torej pomnožilo češko Sokolstvo za ne dosti manj društev, kolikor jih ima vse slovensko Sokolstvo.

Hrvatski Sokolski Savez izkazuje po najnovejšem štetju za 1. 1911 v 17 župah 133 društev. Vsega članstva je skupaj 12.850 (8 društev pa ni poslalo statističnih podatkov) in sicer 74 častnih članov, 1039 ustanovnih, 6729 podpornih, 4667 telovadcev in 341 telovadk. Med telovadci je je 350 vaditeljev, 65 vaditeljskih namestnikov in 118 vaditeljskih pripravnikov. Naraščaja ima hrvatsko Sokolstvo 1824 (šol. nar. 1310, obrt. nar. 254 in gojenk 260). V resnici je sokolskega naraščaja več, toda v statističnih tabelah ga je izkazala le $\frac{1}{10}$ vseh društev. —j—

Vestnik slovenskega Sokolstva.

Gorenjska sokolska župa.

Sokol v Kranju. XVII. redni občni zbor telovadnega društva „Sokola“ z ženskim oddelkom v Kranju se je vršil dne 5. januarja t. l. ob zadovoljivi udeležbi. Starosta br. J. Sajovic otvoril ob treh četrtih na 9 zvečer občni zbor ter se z izbranimi besedami spominja veselih in tudi žalostnih dogodkov društva v preteklem letu. Nato poroča br. tajnik Franc Crobath ml. o društvenem delovanju. Iz njegovega poročila posnemamo, da je društvo vršilo svojo nalogo zelo marljivo. Vršile so se 4 društvene prireditve, 2 domača nastopa in en pešizlet. Društvo se je udeležilo korporativno

ali po deputaciji 5 izletov. Odbor je imel 8 sej. Društvo je štelu 132 članov. Načelnik br. Fran Ažman poda podrobnejša poročila o vseh izletih ter natančno statistiko o obisku telovadnih ur. Namesto blagajnika br. Ivana Jagodica poda br. Franc Crobath ml. blagajniško poročilo. Društvo je imelo lani K 3026:20 dohodkov in K 2943:47 izdatkov. Marljivemu blagajniku br. Jagodicu se da absolutorij in izreče pohvala. Br. Ivan Valenčič poroča kot knjižničar o poslovanju društvene knjižnice. Lani se je izposodilo v 436 primerih 1054 knjig, in sicer 1007 zabavnih in 47 poučnih. Društvena knjižnica obsega koncem leta 1911. — 915 knjig. Sledile so

volitve. Izvoljeni so bili: za starosto br. Janko Sajovic, za podst. br. Josip Cvar, za načelnika br. Franc Ažman, za tajnika br. Franc Crobath ml., za blagajnika br. Ivan Jagodic, za knjižničarja br. Ivan Valenčič, za odbornike pa br. Benedik Franc (ki je podnačelnik), Jereb Rudolf, Jurman Ivan, Pirc Ciril in Zupančič Franc. — Med raznimi predlogi se je stavil tudi ta, da se izvoli zopet gospodarski odsek. Naposled se br. starosta spominja 50letnice Sokolstva in izleta v Prago, bodri člane k vztrajnemu delu in zaključni občni zbor. Po občnem zboru je nabral br. Franc Crobath ml. za zletni sklad K 75:32. Na zdar!

Goriška sokolska župa.

Goriške sokolske župe občni zbor se je vršil dne 15. januarja 1912. v Gorici ob precejšnji udeležbi. — Zborovanje je vodil namesto odsotnega staroste podstarosta br. Josip Mozetič. — Poročila župnih funkcionarjev so se vzela na znanje. — Iz njih je razvidno, koliko ogromnega dela so morali premagati bratje odborniki. Izrekla se jim je zato zaslužena zahvala. Denarno stanje je ugodno. Župa šteje 14 društev s 6 odseki. Iz župe je izstopil, ker ni plačal prispevkov, Sokol v Prvačini s svojim odsekom v Zalovščah. V župi je 1108 članov; 427 jih ima kroj, 284 je telovadcev,

34 vaditeljev, 33 vad. namestnikov, 18 vad. pripravnikov; 82 obrtnega in trg. naraščaja, 213 šolskega naraščaja, 72 članic, 39 telovadk, 2 vaditeljici in 2 vad. pomočnici. Manjše število je pripisati izstopu navedenega društva in odseka in okolnosti, da so društva črtala vse one člane, ki so bili nemarni plačniki. — Leta 1911. so se vršili trije okrožni zleti; v Rihemberku, Podgori in Dornbergu ter župni zlet v Ajdovščini. Nekaj društev je priredilo tudi svoje lastne nastope telovadne nastope. — V vsem se pa vidi lep napredek goriškega „Sokolstva“. — V župni odbor so bili izvoljeni bratje: za starosto dr. Fran Irgolič (Gorica), za podstarosti Vinko Cigoj (Rihenberg) in Ignacij Križman (Dornberg), za načelnika Ludovik Kranjc (Gorica), za tajnika Bruno Saunig (Gorica), za blagajnika Andrej Podgornik (Gorica), za nadzornika Slavko Fornazarič (Bilje) in za predsednika župnega izobraževalnega odseka dr. Drago Marušič (Gorica). — Glavne župne priredbe leta 1912. bodo: zlet I. okrožja v Brjah, zlet II. okrožja v Štandrežu, zlet III. okrožja na Gradišču. — Župni zlet bo meseca junija v Mirnu. Avgusta se priredi v Kobaridu „dan sokolskega naraščaja“; naraščaj se pripravlja že sedaj pridno zanj. Na zdar!

Književnost.

Ročenka dorostu sokolského 1912. Letnik II., uredil R. V. Novak. Vsi češki sokolski glasniki izhajajo letos v znamenju jubilejnega leta. Tudi skrbni urednik „Ročenke“ ob tej priliki ni pozabil svojega ljubljene naraščaja ter mu je podaril v letošnjem letniku izredno lep jubilejni koledar. Primerno izbrana vsebina je nad vse zanimiva in poučna. Članki so razvrščeni v naslednjem redu: Letni koledar. — Zgodovinski koledar. — Jar. Borotinský: Naši mladi straži (pesem). — M. Zach: Mladi prijatelj! — nok.: V boj! — V. Sokol-Borský: Telesna vzgoja. — V. Kukaň: Razvoj češkega Sokolstva. — nok.: Petdeset let v službi naroda. — A. Čácký: Demantno srce. — Pn.: Može sokolskega dela. — Dr. Mir. Tyrš: Risbe Vacl. Brožíka. — Pn.: Turin-Morava-Zagreb. — K. Domorázek! Sokolska krasoveda. — Pn.: Žetev iz Tyrševih del. — A. Kroupa: Kratek pregled zgodovine telovadnega orodja. — Dr. Fr. Tichý: O poškodbah pri telovadbi. — Florinskij: Koliko je Slovanov? — V. Sokol-Borský: Slovansko Sokolstvo. — Naše pesmi. — Zapisnik. — Posameznim člankom so pridejane lepe in zgodovinsko važne slike. — Ročenko priporočamo prav toplo, zlasti vsem vadiateljem naraščaja, ki umejo češko; tolmačijo naj njegovo vsebino sokolskemu naraščaju. Cena je nizka. „Ročenka sokolského dorostu“ stane s pošto 70 vinarjev; naroča se pri bratu R. V. Novaku, uredniku „Sokolských besed“, Praga, Smichov, Vltavska ul. 728.

Sbornik sokolský za leto 1912. Izdal in založil A. V. Prágr, načelnik župe „Tyrš“ na Střed. Labi; XXIX. letnik. Splošno priljubljeni priročni zbornik čeških Sokolov stopa v jubilejno leto češkega Sokolstva izdatno povečan (300 strani obsega tiskani del brez inseratov) in bogat po vsebini. Za koledarskim delom sledi strokovni del z mnogimi članki. Sokolskemu jubileju je posvetil urednik A. V. Prágr članek:

50 let v službah domovine, potem sledi: K petdesetletnici praškega Sokola. — Zgodovinski sestavki o sokolskih društvih v Kolínu, Kutni gorí, Jaromeru, Jičínu, Novi Pací, Příbramu, Turnovu in Železnem Brodu. — Sokolstvo l. 1911. — Razvoj ženskega vprašanja v Sokolstvu. — Sokolstvo na slov. jugu. — Sokolski spominski dnevi. — Vodnik po Pragi. — Slovanski sokolski časopisi. — Vsesokolski zleti. — Češki telovadni učitelji na Ruskem in v Srbskem kraljestvu. Zadnji del obsega obširno podrobno statistiko slovanskega Sokolstva in pregled inozemskih telovadnih organizacij. Sbornik sokolský je izredno informativen. Toplo ga priporočamo vsem sokolskim društvom in činiteljem. Stane s pošto 1 K 10 v in se naroča pod naslovom: A. V. Prágr, urednik „Sbornika sokolského“, v Kolínu. — c.

Hrvatski sokolski koledar za god. 1912. Uredil dr. Fr. Bučar, izdal Hrv. Sokol. Savez v Zagrebu, VII. letnik. Cena 1 K (s pošto 10 v. več). Koledar je razdeljen na štiri dele in sicer: I. Koledarski dio. — II. Strukovni dio: dr. Bučar, Josip Scheiner; dr. Drag. Šašel, Tri sokol. zadatka; dr. B., Sokolski i gimnastički časopisi i koledari; M. Urbany, Žiga pl. Šugh; dr. B., Hrv. sokol. gimnastička i higijenska književnost u. g. 1911; dr. G. Orivočanin, Uzdržanje od putenosti; St. Klobučar, Hrv. Sokolstvo 1874 do 1911; dr. B., Stanje gimnastičke obuke u srednjim zavodima. — Važni sklepi Hrv. Sokol. Saveza. III. Sokolski priručnik obsega zvezna pravila in zborna župna in društvena pravila, navodilo za ustanavljanje sokolskih društev in naredbo o izpraševanju pri srednješkem telovadnem izpitu. IV. Sokolska statistika navaja statistične podatke o vseh slovanskih sokolskih in inozemskih telovadnih organizacijah. Bodi tudi slovenskim Sokolom priporočen ta koledar. — c.